

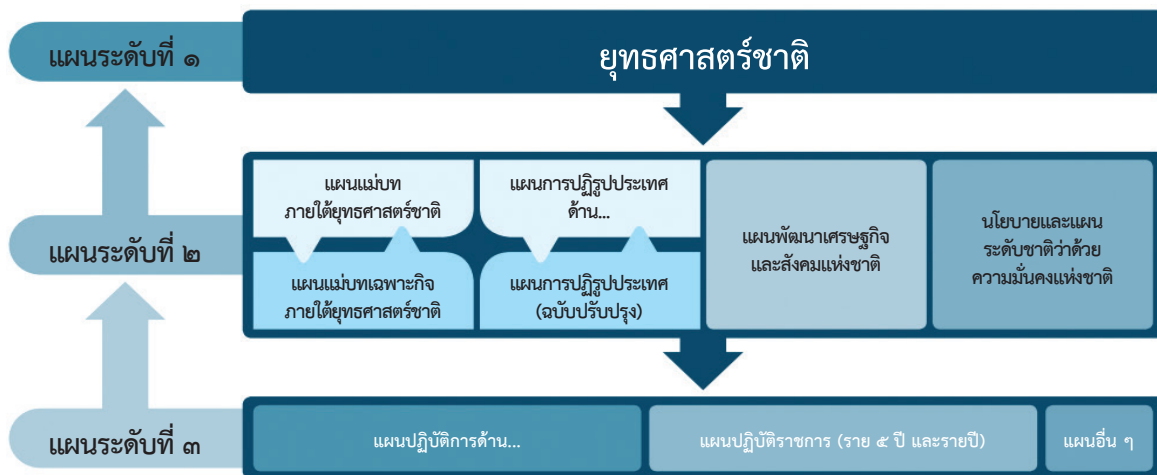
ผลการดำเนินการ
ตามยุทธศาสตร์ชาติ
และแผนการปฏิรูปประเทศ

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

๑. ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นแผนระดับที่ ๑ ที่ใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันอย่างเป็นเอกภาพ ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายเพื่อมุ่งไปสู่การเป็น “ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” ทั้งนี้ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่เป้าหมายดังกล่าวจะต้องอาศัยการส่งผ่านประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติไปสู่แผนระดับที่ ๒ ซึ่งเป็นแผนที่ใช้ในการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ประกอบด้วย (๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดประเด็นการพัฒนาในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่เกี่ยวข้อง (๒) แผนการปฏิรูปประเทศ เป็นแผนที่มุ่งเน้นการปรับปรุงหรือแก้ไขประเด็นปัญหาและอุปสรรคเร่งด่วนเชิงโครงสร้างในหัวขั้ว ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้รากฐานการพัฒนา มีความมั่นคง เหมาะสมกับบริบทของประเทศ (๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยเป็นแผนชี้้นำประเด็นการพัฒนาที่จะต้องให้ความสำคัญในแต่ละหัวขั้วระยะเวลา ๕ ปีนั้น ๆ และ (๔) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ เป็นแผนที่กำหนดทิศทาง การป้องกัน แจ็งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคาม นอกจากนี้ แผนระดับที่ ๒ ดังกล่าว ยังทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติในแผนระดับที่ ๓ ที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐ มีลักษณะเป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ระบุแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการสนับสนุนแผนระดับที่ ๒ และระดับที่ ๑ ให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

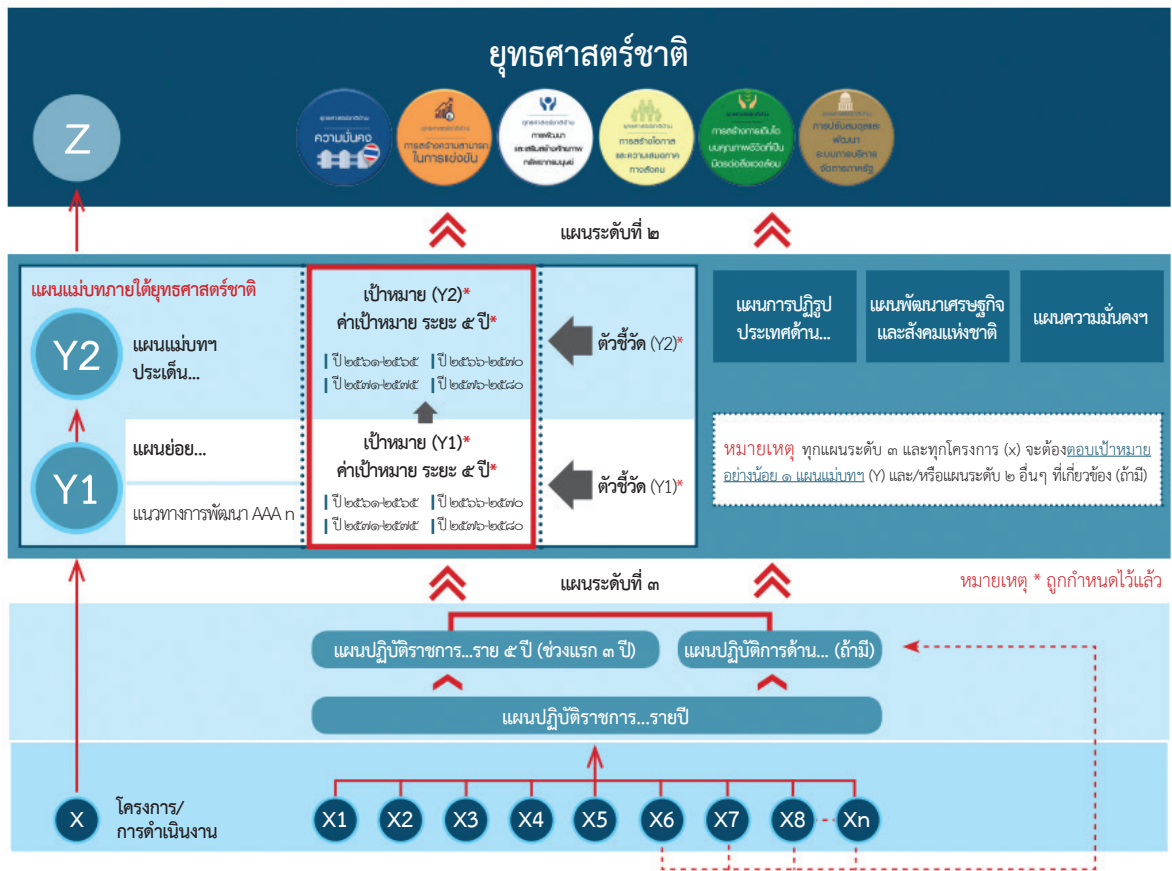
การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติผ่านแผน ๓ ระดับ



ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

การขับเคลื่อนแผนทั้ง ๓ ระดับดังกล่าว อยู่บนหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationships: XYZ) ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน (Z) ไปสู่เป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) และแปลงไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐผ่านการดำเนินโครงการต่าง ๆ (X) นอกจากนี้ยังได้มีการกำหนด ๓ กลไกหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย (๑) การมอบหมายหน่วยงานขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีภารกิจหลักในการประสานและบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ให้เป็นไปตามหลักการ XYZ (๒) การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติผ่านแผนระดับที่ ๓ โดยจัดกลุ่มแผนระดับที่ ๓ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและกำหนดให้แผนระดับที่ ๓ ต้องสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน และ (๓) การจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ โดยจัดลำดับความสำคัญของโครงการ (X) ที่เชื่อมโยงกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติผ่านแผน ๓ ระดับ
บนหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationships: XYZ)



ที่มา : สศช.

ทั้งนี้ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติผ่านทั้ง ๓ กลไกข้างต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence Base) ผ่าน ๔ แนวทาง ได้แก่ (๑) การจัดทำและพัฒนาข้อมูลสนับสนุน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดทำข้อมูลสถิติ สถานการณ์ และงานวิจัยต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (๒) การจัดทำโครงการของหน่วยงานภาครัฐ จะต้องจัดทำโครงการ (X) โดยนำข้อมูล สถิติ สถานการณ์ และงานวิจัยมาประกอบการจัดทำโครงการภายใต้หลักการ XYZ (๓) การจัดทำแผนระดับที่ ๓ จะต้องนำข้อมูลสถิติ สถานการณ์ และงานวิจัย มาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม และ (๔) การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้ยึดหลักวงจรการบริหารงานคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act: PDCA) ที่ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ได้แก่ (๔.๑) การวางแผน (Plan) ที่มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ ๒ เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ ๓ และการปฏิบัติ ให้มีความสอดคล้องและบูรณาการกันอย่างเป็นรูปธรรม (๔.๒) การปฏิบัติ (Do) หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนระดับที่ ๓ และจัดทำโครงการ/การดำเนินงานที่ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (๔.๓) การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล (Check) ที่กลไกการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการร่วมกันอย่างบูรณาการ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาประเทศ บนฐานข้อมูลเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ และ (๔.๔) การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act) โดยปรับปรุง แก้ไขแผน และการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาประเทศ เพื่อให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม

จากแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติข้างต้น จะเห็นได้ว่า การดำเนินงาน/โครงการ (X) ที่สอดคล้อง และสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ถือเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนการบรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) และผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ทุกโครงการของหน่วยงานรัฐจะต้องเป็นโครงการที่สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทฯ และยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งรัฐบาลหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงการต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นยึดโยงกับเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ผ่านกระบวนการที่กำหนดไว้ อย่างเป็นระบบ จะสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติได้ตามที่ได้กำหนดไว้

๑.๑ สรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๑.๑ ผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในส่วนของผลการพัฒนาตามเป้าหมายภาพรวมของยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ มิติ มีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

(๑) ความมั่งคั่งมีสุขของคนไทย พิจารณาจากรายงาน World Happiness Report พบว่า ในปี ๒๕๖๔ คะแนนความมั่งคั่งมีสุขของคนไทยอยู่ที่ ๕.๘๘๕ และอยู่ในอันดับที่ ๕๔ จากการจัดอันดับ ๑๔๙ ประเทศ ลดลงเล็กน้อยจาก ๕.๘๘๙ คะแนน ปี ๒๕๖๓ โดยการลดลงของคะแนนความมั่งคั่งมีสุขดังกล่าว มาจากการลดลงของคะแนนในด้าน (๑) การได้รับสวัสดิการและการสนับสนุนจากภาครัฐ (๒) การมีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพที่ดี (๓) ความเอื้ออาทรต่อกัน และ (๔) การอยู่ในสังคมที่ปลอดภัยและยุติธรรม ในขณะที่คะแนนด้าน (๑) รายได้ต่อหัว และ (๒) ด้านการมีสิทธิเสรีภาพ พบว่า เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ทั้งนี้ หากพิจารณาอันดับเทียบกับประเทศในอาเซียนพบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๒ รองจากสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่อยู่ในอันดับที่ ๓๒ (๖.๓๗๗ คะแนน)

คะแนนความอยู่ดีมีสุขของคนไทย (คะแนน)

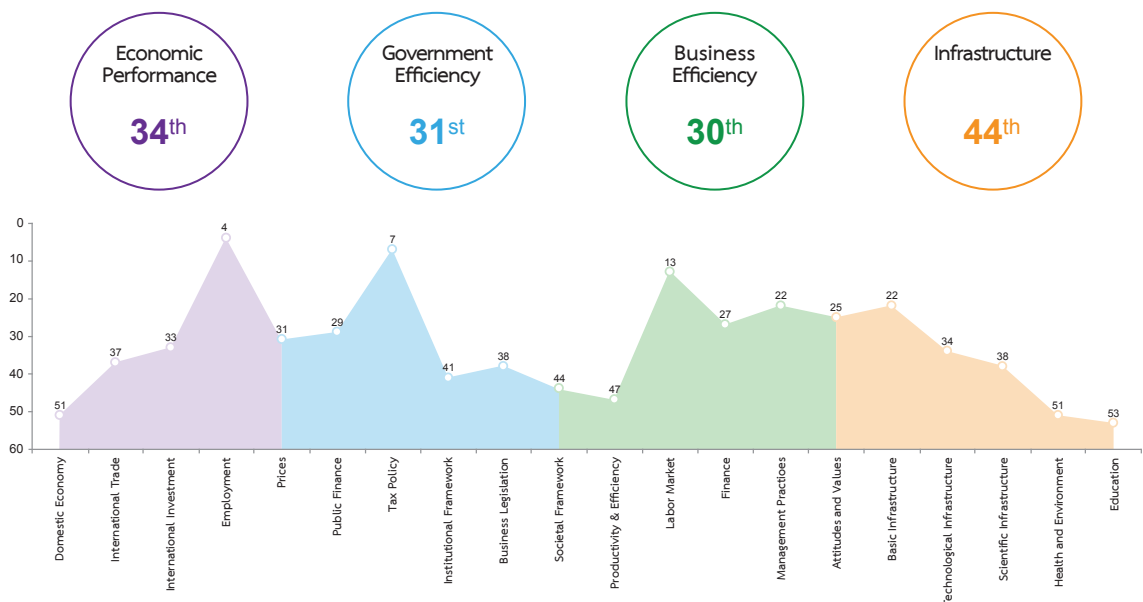
ปี	ภาพรวม	รายได้ต่อหัว	การได้รับสวัสดิการและการสนับสนุนจากภาครัฐ	การมีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพที่ดี	การมีสิทธิเสรีภาพ	ความเอื้ออาทรต่อกัน	การอยู่ในสังคมที่ปลอดภัย
๒๕๖๑	๖.๐๗๒	๑.๐๑๖	๑.๔๑๗	๐.๗๐๗	๐.๖๓๗	๐.๓๖๔	๐.๐๒๙
๒๕๖๒	๖.๐๐๘	๑.๐๕๐	๑.๔๐๙	๐.๘๒๘	๐.๕๕๗	๐.๓๕๙	๐.๐๒๘
๒๕๖๓	๕.๙๙๙	๑.๐๐๗	๑.๓๔๘	๐.๗๙๔	๐.๖๐๙	๐.๓๗๗	๐.๐๓๒
๒๕๖๔	๕.๙๘๕	๑.๑๐๗	๐.๙๕๗	๐.๕๙๖	๐.๖๑๑	๐.๓๗๕	๐.๐๒๘

ที่มา : World Happiness Report 2021

(๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้

โดยข้อมูลผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จัดทำโดย World Competitiveness Center ของ International Institute for Management Development หรือสถาบัน IMD ที่รายงานในปี ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นข้อมูลของปี ๒๕๖๔ พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยที่ ๖๘.๖๗ คะแนน ลดลงจาก ๗๒.๕๒ คะแนน ในปีก่อนหน้า ส่งผลให้อันดับของประเทศไทยลดลงจากอันดับที่ ๒๘ มาเป็นอันดับที่ ๓๓ จากทั้งหมด ๖๓ ประเทศ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาปัจจัยหลัก ๔ ด้าน ที่สะท้อนถึงความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พบว่า มีอันดับที่ลดลงทุกด้าน โดยเฉพาะด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ที่อยู่อันดับที่ ๓๔ (จากอันดับที่ ๒๑) ลดลงมากถึง ๑๓ อันดับ จากปัจจัยย่อยด้านเศรษฐกิจในประเทศและด้านการค้าระหว่างประเทศที่มีอันดับลดลง ขณะที่ปัจจัยหลักด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) พบว่า มีอันดับที่ลดลงเพียง ๑ อันดับ จากการลดลงของปัจจัยย่อยด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health and Environment) เป็นสำคัญ ขณะที่ปัจจัยย่อยด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี (Technological Infrastructure) การศึกษา (Education) และด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Basic Infrastructure) มีอันดับที่ดีขึ้น

การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยจากรายงานของ IMD ประจำปี ๒๕๖๕



ที่มา : IMD World Competitiveness Yearbook 2021

สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ พบว่า เศรษฐกิจไทยเริ่มฟื้นตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) โดยในปี ๒๕๖๔ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ขยายตัวร้อยละ ๑.๖ ดีขึ้นจากการลดลงร้อยละ ๖.๒ ในปีก่อนหน้า ตามการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกสินค้า (ร้อยละ ๑๘.๘) การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน (ร้อยละ ๐.๓) และการลงทุนรวม (ร้อยละ ๓.๔) **ในส่วนของกระจายรายได้ (Income Distribution)** พบว่า ในปี ๒๕๖๓ รายได้ประชาชาติ (NI per capita) เฉลี่ยต่อคนต่อปีอยู่ที่ ๒๑๙,๗๙๖ บาท ลดลงจาก ๒๓๔,๖๕๒ บาท ในปี ๒๕๖๒ หรือลดลงร้อยละ ๖.๓ ขณะที่ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวเฉลี่ยของประเทศ (Gross Regional Product per Capita: GRP/Capita) ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดภาวะเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค พบว่า ปี ๒๕๖๓ จังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวอยู่ในระดับสูงส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออก เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคกลาง จึงมีความจำเป็นต้องเร่งกระจายการพัฒนาทางเศรษฐกิจให้มีความครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ รวมถึงลดช่องว่างของการพัฒนาระหว่างภาคและจังหวัดให้มีความสมดุลและสอดคล้องกัน

ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวเฉลี่ยของประเทศ (GRP/Capita)

ภาค	GRP/Capita (บาทต่อปี)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	
	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
ตะวันออก	๕๐๑,๔๒๙	๔๓๖,๒๕๕	-๑.๒	-๑๓.๐
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	๔๗๕,๐๔๑	๔๓๕,๓๕๖	๓.๕	-๘.๔
กลาง	๒๗๓,๕๑๗	๒๖๕,๖๖๓	-๐.๖	-๒.๙
ตะวันตก	๑๖๑,๒๑๔	๑๕๓,๗๙๐	๑.๔	-๔.๖
ใต้	๑๕๒,๑๑๒	๑๓๒,๘๕๗	๔.๐	-๑๒.๗
เหนือ	๑๑๔,๒๒๕	๑๐๘,๔๗๒	๒.๕	-๕.๐
ตะวันออกเฉียงเหนือ	๘๖,๑๐๕	๘๖,๒๓๓	๒.๑	๐.๑
เฉลี่ยทั้งประเทศ	๒๔๓,๗๐๕	๒๒๔,๙๖๒	๒.๙	-๗.๗

ที่มา : รายงานผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ สศช.

(๓) **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ** พิจารณาจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI)* พบว่า ในปี ๒๕๖๓ ประเทศไทยมีความก้าวหน้าของคนในภาพรวมอยู่ที่ ๐.๖๕๐๑ ดีขึ้นระดับ ๐.๖๔๕๗ ในปี ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นผลจากการปรับตัวดีขึ้นของ ๕ ดัชนีย่อย (จากทั้งหมด ๘ ดัชนีย่อย) ได้แก่ (๑) **ด้านการศึกษา** จากการเพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-NET ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เด็กอายุ ๐-๕ ปี มีพัฒนาการสมวัย และจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป (๒) **ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน** จากการลดลงของจำนวนการแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน เด็กและเยาวชนที่เข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตลอดจนครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยวปรับตัวลดลง (๓) **ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร** จากอัตราการตายจากอุบัติเหตุบนท้องถนนที่ลดลง (๔) **ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม** จากครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยใช้วัสดุคุณภาพและเป็นของตนเอง และ (๕) **ด้านการมีส่วนร่วม** จากจำนวนองค์กรชุมชน

*จัดทำโดย สศช. ที่ประยุกต์และพัฒนามาจากดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index: HDI) ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP)

ต่อประชากรที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงต้องให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ การยกระดับรายได้ให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตของคนในแต่ละพื้นที่อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และการขยายระบบประกันสังคมให้ครอบคลุมกำลังแรงงานของประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานนอกระบบ

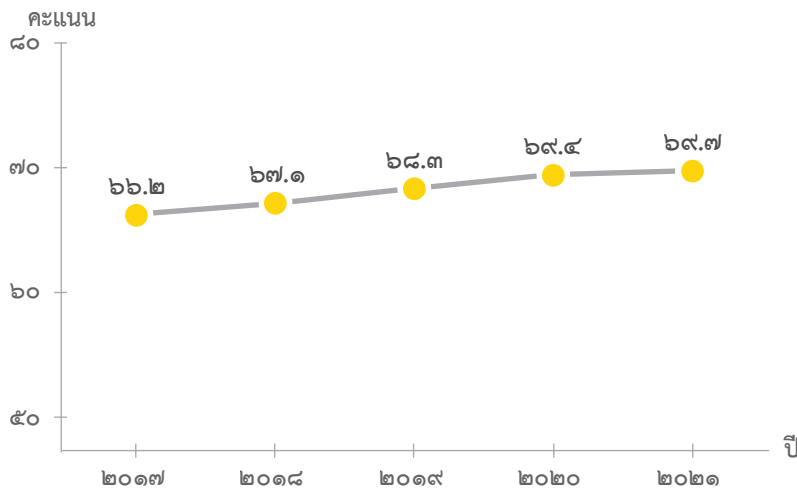
(๔) **ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม** พิจารณาจาก **ดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม (Social Progress Index: SPI) จัดทำโดยองค์กร Social Progress Imperative** พบว่า ในปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยมีค่าคะแนน SPI ที่ ๗๐.๙๖ คะแนน อยู่ในอันดับที่ ๗๑ จากการจัดลำดับทั้งหมด ๑๖๘ ประเทศ ปรับตัวดีขึ้นจาก ๗๐.๒๒ คะแนน (อันดับที่ ๗๙) ในปี ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นผลมาจากการปรับตัวดีขึ้นขององค์ประกอบด้าน (๑) ที่อยู่อาศัย (Shelter) (๒) ด้านโภชนาการและการแพทย์ขั้นพื้นฐาน (Nutrition and Basic Medical Care) (๓) ด้านสุขาภิบาล (Water and Sanitation) (๔) ด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม (Environmental Quality) (๕) ด้านการเข้าถึงความรู้ขั้นพื้นฐาน (Access to Basic Knowledge) และ (๖) ด้านสุขภาพและความกินดีอยู่ดี **และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายจ่ายเพื่ออุปโภคบริโภค (Gini Coefficient)** พบว่า ในปี ๒๕๖๔ มีค่าเท่ากับ ๐.๓๕๐ เท่ากับปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ความแตกต่างของรายจ่ายเพื่อการบริโภคเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่รวยที่สุด (decile 10) ต่อกลุ่มประชากรที่จนที่สุด (decile 1) พบว่า มีช่องว่างที่ลดลงจาก ๘.๖๒ เท่า ในปี ๒๕๖๓ มาอยู่ที่ ๘.๖๑ เท่าในปี ๒๕๖๔

(๕) **ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ** พิจารณาจาก **ดัชนีการชี้วัดการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Index: EPI)** ที่เป็นการประเมินใน ๒ มิติ ได้แก่ คุณภาพสิ่งแวดล้อม (Environmental Health) และคุณภาพระบบนิเวศ (Ecosystem Vitality) โดยในปี ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีค่าดัชนีเท่ากับ ๓๘.๑๐ (คุณภาพสิ่งแวดล้อม ๔๓.๘ และคุณภาพระบบนิเวศ ๓๒.๓) ลดลงจากปี ๒๕๖๓ ที่ค่าดัชนีอยู่ที่ ๔๕.๔ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับ ๑๐ ประเทศในอาเซียน พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๓ รองจากสาธารณรัฐสิงคโปร์และเนการา บรูไน ดารุสซาลาม เมื่อพิจารณา **ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียว (The Global Green Economy Index: GGEI)** พบว่า ในปี ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีค่าดัชนีเท่ากับ ๓๘.๑ ลดลงจากระดับ ๔๙.๔ ในปี ๒๕๖๓ จัดอยู่ในอันดับที่ ๘ ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ดีขึ้นจากอันดับที่ ๙ ในปีก่อนหน้า โดย ๓ อันดับแรก ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น (๕๗.๒) สาธารณรัฐสิงคโปร์ (๕๐.๙) และสาธารณรัฐคิริบาส (๔๙.๐) **และเมื่อพิจารณาคู่กับ Green Growth Index** ซึ่งเป็นการวัดการเติบโตสีเขียวของ ๑๑๕ ประเทศ ทั่วโลกผ่าน ๔ มิติ ได้แก่ (๑) ประสิทธิภาพและความยั่งยืนในการใช้ทรัพยากร (๒) การปกป้องทุนทางธรรมชาติ (๓) โอกาสทางเศรษฐกิจสีเขียว และ (๔) ความครอบคลุมทางสังคม พบว่า ในปี ๒๕๖๓ ประเทศไทยมีค่าดัชนีเท่ากับ ๔๙.๓๘ อยู่ในอันดับที่ ๙ จาก ๓๓ ประเทศ ในเอเชีย ดีขึ้นจากปี ๒๕๖๒ ที่ระดับ ๔๔.๓๖ (อันดับที่ ๑๒)

(๖) **ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ** พิจารณาจาก **ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (Worldwide Governance Index: WGI)** พบว่า ในปี ๒๕๖๔ (ข้อมูลปี ๒๕๖๓) ประเทศไทยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๔๔.๘๑ คะแนน ลดลง ๐.๙๕ คะแนน จากปี ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นผลจากคะแนนที่ลดลงของปัจจัยย่อยด้านความมีเสรีภาพทางการเมือง ด้านการปราศจากความรุนแรง/ก่อการร้าย และด้านความมีประสิทธิภาพของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ประชาชนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเพิ่มมากขึ้น สะท้อนจากค่าคะแนนขององค์ประกอบเสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นที่มีคะแนนปรับเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ๒.๔๒ คะแนน นอกจากนี้ เมื่อพิจารณา **อันดับความสามารถในการแข่งขัน** ของสถาบัน IMD จาก ๖๓ ประเทศ ทั่วโลกในปี ๒๕๖๕ พบว่า **ปัจจัยด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ**ของประเทศไทยมีอันดับลดลงจากอันดับที่ ๒๐ ในปีก่อนหน้า มาอยู่ในอันดับที่ ๓๑ จากปัจจัยย่อยทางด้านฐานะการคลัง (Public Finance) ที่มีอันดับลดลง ตามการลดลงของตัวชี้วัดด้านการใช้จ่ายภาครัฐหรืองบประมาณและตัวชี้วัดด้านการขยายตัวของหนี้สาธารณะ ซึ่งเป็นผลจากการกู้เงินเพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจ รักษาระดับการจ้างงาน และกระตุ้นเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙

และเมื่อพิจารณาดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ (Index of Economic Freedom) พบว่า ในปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มที่ประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจเสรีภาพปานกลาง (Moderately Free) มีค่าคะแนนอยู่ที่ ๖๙.๗ คะแนน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ๐.๓ คะแนน ขณะที่ประเทศในอาเซียน เช่น สาธารณรัฐสิงคโปร์อยู่ในอันดับที่ ๑ (๘๙.๗ คะแนน) มาเลเซียอยู่ในอันดับที่ ๒๒ (๗๔.๔ คะแนน) ขณะที่สาธารณรัฐอินโดนีเซียอยู่ในอันดับที่ ๕๖ (๖๖.๙ คะแนน)

ดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ (Index of Economic Freedom)



ที่มา : The Heritage Foundation

๑.๑.๒ ผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในส่วนของผลการพัฒนาตามเป้าหมายของประเด็นการพัฒนารายยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ชาติ มีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

(๑) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง** มีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย มีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ สามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ โดยมี ๕ เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย (๑) ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข (๒) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ (๓) กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง (๔) ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ และ (๕) การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการพัฒนา พิจารณาจากรายงานดัชนีสันติภาพโลก (Global Peace Index: GPI) ประกอบด้วยปัจจัยหลัก ๓ ประการ ได้แก่ ปัจจัยความปลอดภัยและมั่นคงในสังคม ปัจจัยความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในและระหว่างประเทศ และปัจจัยการขยายอิทธิพลทางทหาร โดยในปี ๒๕๖๔ พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับ ๑๑๓ จากทั้งหมด ๑๖๓ ประเทศ ดีขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ที่อยู่ในอันดับ ๑๑๔ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังจำเป็นต้องเร่งให้ความสำคัญกับการดำเนินการต่าง ๆ โดยเฉพาะการทำให้ประเทศไทยมีความเอื้ออาทรระหว่างคนในสังคม การลดความขัดแย้งในสังคม และการแก้ไขปัญหาทุจริตของภาครัฐ ซึ่งจะสามารถช่วยเพิ่มความอยู่ดีมีสุขของประชาชนไทย และความมั่นคงในมิติอื่น ๆ อย่างยั่งยืนต่อไป

(๒) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน** มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ “ต่อยอดอดีต” “ปรับปัจจุบัน” และ “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” โดยมี ๒ เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย (๑) ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และ (๒) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ผลการพัฒนา อ้างอิงจากข้อมูลผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยสถาบัน IMD พบว่า ในปี ๒๕๖๕ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๓๓ จากทั้งหมด ๖๓ ประเทศ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา

ปัจจัยหลัก ๔ ด้าน ที่สะท้อนถึงความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พบว่า มีอันดับที่ลดลงทุกด้าน โดยเฉพาะด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ที่อยู่อันดับที่ ๓๔ (จากอันดับที่ ๒๑) ลดลงมากถึง ๑๓ อันดับ จากปัจจัยย่อยด้านเศรษฐกิจในประเทศและด้านการค้าระหว่างประเทศที่มีอันดับลดลง และเมื่อพิจารณาข้อมูลด้านการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) พบว่า เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๖๔ (สำรวจรอบปี ๒๕๖๓) มีมูลค่าการลงทุนรวมทั้งสิ้น ๒๐๘,๐๑๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๗๔ จากปีก่อนหน้า หรือคิดเป็นร้อยละ ๑.๓๓ ของ GDP เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑.๑๔ ในปี ๒๕๖๒ โดยแบ่งเป็นการลงทุนของภาคเอกชน จำนวน ๑๔๑,๗๐๖ ล้านบาท และการลงทุนของภาครัฐ จำนวน ๖๖,๓๐๔ ล้านบาท

(๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพในทุกมิติ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมี ๒ เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย (๑) คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และ (๒) สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

ผลการพัฒนา ในปี ๒๕๖๔ คนไทยมีคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยความก้าวหน้าของคน มีความก้าวหน้าในภาพรวมปรับตัวดีขึ้น โดยเฉพาะความก้าวหน้าในการพัฒนาคนด้านการศึกษา ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านคมนาคมและการสื่อสาร ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วม อย่างไรก็ตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่า ยังมีความแตกต่างของคุณภาพการศึกษาที่สะท้อนจากค่าคะแนน PISA (Programme for International Student Assessment) และค่าคะแนน O-NET ระหว่างกลุ่มโรงเรียนในแต่ละสังกัดและในบริบทพื้นที่ ส่วนในด้านครอบครัวและสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างอบอุ่น สงบสุข ผู้สูงอายุไม่อยู่เพียงลำพัง มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย รวมทั้งการลดลงของครัวเรือนเดี่ยว อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำนาย และต้องเร่งสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวไทย โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และอื่น ๆ อันเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ภายใต้บริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

(๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศมีความยั่งยืน ทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยมี ๓ เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย (๑) สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ (๒) กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ และสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ และ (๓) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

ผลการพัฒนา ในปี ๒๕๖๔ ปัญหาความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มประชากรมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ครัวเรือนยากจนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะครัวเรือนเปราะบาง ความสามารถในการหารายได้ลดลงจากการลดชั่วโมงการทำงานของแรงงานอย่างต่อเนื่อง และกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ลดลงมาอยู่ในระดับต่ำกว่าช่วงก่อนมีการบริโภคของประชากรในช่วงสถานการณ์การระบาดของโควิด-๑๙ รวมทั้งต้นทุนด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรสูงขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มที่มีสถานะทางเศรษฐกิจต่ำมีรายจ่ายด้านการอุปโภคบริโภคลดลง ถึงแม้การเข้าถึงโอกาสด้านการศึกษา การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพ และการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานจะมีแนวโน้มดีขึ้น แต่ยังมีปัญหาเรื่องความแตกต่างของคุณภาพในการเข้าถึงระหว่างกลุ่มที่มีฐานะดีและฐานะด้อยกว่า รวมทั้งบริบทของพื้นที่ ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายที่ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความเป็นธรรมและความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มประชากรและพื้นที่ให้เกิดความเท่าเทียมกัน

(๕) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน โดยมี ๔ เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย (๑) อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล (๒) พื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ (๓) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ และ (๔) ยกกระดับกระบวนการตัดสินใจกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมบนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

ผลการพัฒนา ในปี ๒๕๖๔ การฟื้นฟูของระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ของประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นจากปี ๒๕๖๓ จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวลดลง อันเป็นผลมาจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ประกอบกับประเทศไทยได้มีการดำเนินการเพื่ออนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผลกระทบทางลบที่เกิดจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศในหลายประเด็นได้รับการควบคุมและจัดการที่มากขึ้น การฟื้นฟูคุณภาพของแม่น้ำลำคลอง พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง การใช้พลังงานทดแทน และการบริหารจัดการมลภาวะและขยะของประเทศ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์และการสร้างสมดุลของทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนต่อไป อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังต้องให้ความสำคัญกับการฟื้นฟู และอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ คลี่คลายลง ที่จะเกิดผลจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวที่จะฟื้นตัวในอนาคต

(๖) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ** มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภาครัฐให้มีมาตรฐาน ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทันสมัย ระบบงานภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ปราศจากการทุจริต ประพฤติมิชอบ ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายและการอำนวยความสะดวกเป็นไปตามหลักนิติธรรม ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง โดยจะส่งผลให้เกิดกลไกที่สนับสนุนการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ชาติในด้านอื่น ๆ ให้สามารถดำเนินการจนบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนด โดยมี ๔ เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย (๑) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส (๒) ภาครัฐมีขนาดเล็กกระทัดรัด พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (๓) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัย ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และ (๔) กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

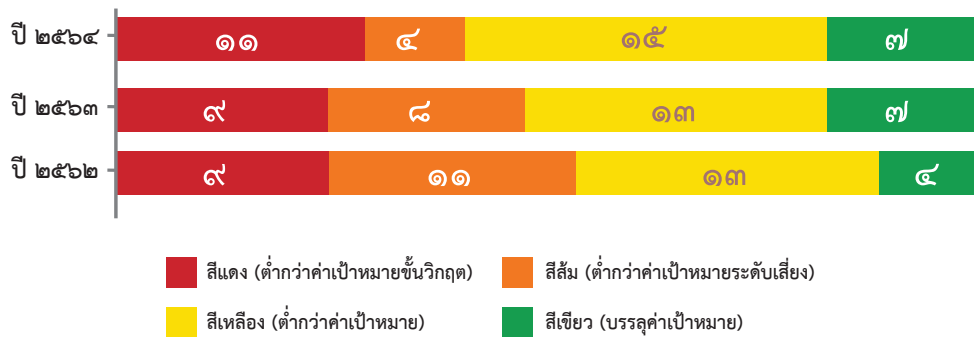
ผลการพัฒนา ในปี ๒๕๖๔ ประสิทธิภาพการบริการของภาครัฐในการตอบสนองความต้องการของประชาชนค่อนข้างจะคงที่ สะท้อนจากดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก โดยเฉพาะในมิติด้านการควบคุม ปัญหาทุจริต ประพฤติมิชอบ ด้านหลักนิติธรรม มิติด้านคุณภาพของกฎระเบียบ ขณะที่มิติด้านความมีประสิทธิภาพของภาครัฐระดับความพึงพอใจของประชาชนลดลง นอกจากนี้ การพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยมีแนวโน้มการเป็นรัฐบาลดิจิทัลเพิ่มขึ้น ทั้งในด้านการให้บริการออนไลน์ โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและการพัฒนาทุนมนุษย์ ประกอบกับประเทศไทยมีความพร้อมในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ทั้งในหน่วยงานระดับกรมและระดับจังหวัด อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยต้องเร่งให้ความสำคัญกับการปรับกระบวนการให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ และผลประโยชน์ส่วนรวม ในระยะต่อไป รวมทั้งการพัฒนาภาครัฐให้มีความโปร่งใส ปลอดภัย ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ สร้างความน่าเชื่อถือให้กับประชาชน และการปรับเปลี่ยนกระบวนการให้มีความเป็นดิจิทัลเพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวก และรวดเร็ว สร้างความพึงพอใจแก่ประชาชน โดยต้องคำนึงถึงความครอบคลุมในการเข้าถึงของประชาชนทุกระดับ

๑.๑.๓ ผลการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมีทั้งหมด ๒๓ ประเด็น ประกอบด้วยเป้าหมายประเด็น รวมทั้งสิ้น ๓๗ เป้าหมาย และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย รวมทั้งสิ้น ๑๔๐ เป้าหมาย โดยผลการดำเนินการสามารถพิจารณาได้จากเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ และระดับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย สรุปได้ดังนี้




(๑) **ความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ตามการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น รวม ๓๗ เป้าหมาย** พบว่า มีการพัฒนาลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๓ โดยมีการปรับสถานะการบรรลุเป้าหมาย จาก ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย เป็น ต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง และต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับวิกฤต และยังพบว่าบางเป้าหมายในระดับประเด็นมีการพัฒนาที่ดีขึ้นโดยปรับสถานะ จาก ต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง เป็น ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเป้าหมายระดับประเด็นที่บรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดในปี ๒๕๖๕ แล้ว มี ๗ เป้าหมาย รายละเอียดสรุปได้ ดังนี้


สถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระดับเป้าหมายประเด็น เปรียบเทียบระหว่างปี ๒๕๖๒-๒๕๖๔



(๑.๑) **สถานะการบรรลุเป้าหมายที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดในปี ๒๕๖๕ (ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย) ที่มีทิศทางการพัฒนาที่ดีขึ้น** โดยปรับสถานะบรรลุเป้าหมาย จาก ต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง เป็น ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน ๓ ประเด็น ได้แก่ ประเด็น (๕) การท่องเที่ยว เป้าหมาย รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม เป้าหมาย คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น และประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ เป้าหมาย ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น

แผนแม่บทระดับประเด็นที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดในปี ๒๕๖๕



แผนแม่บทฯ	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น
ประเด็น (๒) การต่างประเทศ	การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก
ประเด็น (๕) การท่องเที่ยว	รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น  ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น
ประเด็น (๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมิโนเวคเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแหล่งโบราณคดี
ประเด็น (๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	ผู้ประกอบการในทุกกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น
ประเด็น (๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น
ประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติมากขึ้น
ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรมเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้	คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น
ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก	รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง
ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น 
ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น  แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี
ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ
ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในของประเทศเพิ่มขึ้น


หมายเหตุ :  เป้าหมายระดับประเด็นที่มีทิศทางการพัฒนาที่ดีขึ้น โดยปรับสถานะการบรรลุเป้าหมาย จาก ต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง เป็น ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

(๑.๒) สถานะการบรรลุเป้าหมายที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดในปี ๒๕๖๕ (ต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต) ที่มีทิศทางการพัฒนาที่แย่งลง โดยปรับสถานะการบรรลุเป้าหมาย จาก ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย เป็น ต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต จำนวน ๒ ประเด็น ได้แก่ ประเด็น (๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต เป้าหมาย การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาอุตสาหกรรมและบริการ และประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ เป้าหมาย ผลผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้นในการใช้น้ำอย่างประหยัด และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ

(๑.๓) สถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต (ต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต) ที่แสดงสถานะดั้งเดิม จำนวน ๘ ประเด็น ได้แก่ ประเด็น (๑) ความมั่นคง ประเด็น (๓) การเกษตร ประเด็น (๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ประเด็น (๕) การท่องเที่ยว ประเด็น (๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ ประเด็น (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และประเด็น (๒๓) การวิจัยและการพัฒนานวัตกรรม

แผนแม่บทระดับประเด็นที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับวิกฤต

แผนแม่บทฯ	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น
ประเด็น (๑) ความมั่นคง	ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับเพิ่มขึ้น
ประเด็น (๓) การเกษตร	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น
ประเด็น (๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาอุตสาหกรรมและบริการ ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น 
ประเด็น (๕) การท่องเที่ยว	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยว ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น
ประเด็น (๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง
ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้	คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถแก้ไขปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	ผลผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้นในการใช้น้ำอย่างประหยัด และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ 
ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น

หมายเหตุ :  เป้าหมายระดับประเด็นที่มีทิศทางการพัฒนาที่ลดลง โดยปรับสถานะการบรรลุเป้าหมาย จาก ต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง เป็น ต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต

(๒) ความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติตามการบรรลุเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย รวม ๑๔๐ เป้าหมาย พบว่า ในปี ๒๕๖๔ มีเป้าหมายที่บรรลุตามที่กำหนดไว้ในปี ๒๕๖๕ แล้ว จำนวน ๓๙ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘๖ ของเป้าหมายแผนย่อยทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ที่มี ๓๐ เป้าหมาย ขณะที่เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย จำนวน ๗๔ เป้าหมายยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย แต่คาดว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในปี ๒๕๖๕ ประกอบด้วย เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายเป็น (๑) ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน ๔๓ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗๑ ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย และ (๒) ต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง จำนวน ๓๕ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐ ของเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากมีการปรับปรุงข้อมูลตัวชี้วัดในบางเป้าหมายแผนแม่บทย่อย จึงทำให้สถานะการบรรลุเป้าหมายของปีที่ผ่านมามีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง รวมทั้งยังคงมีเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต โดยสรุปรวมทั้งสิ้น ๒๓ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔๓ ของเป้าหมายแผนย่อยทั้งหมด ซึ่งเท่ากับปี ๒๕๖๓ ดังนี้

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยฯ ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายขั้นวิกฤต

แผนแม่บทฯ	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น
ประเด็น (๓) การเกษตร	สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
ประเด็น (๕) การท่องเที่ยว	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น
	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น
	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น
	รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น
	ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน
ประเด็น (๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม
ประเด็น (๗) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล	ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยลดลง
	การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น
	ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง
ประเด็น (๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	การขยายตัวของวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทยเพิ่มขึ้น
	มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น
	ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น

แผนแม่บทฯ	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น
ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัว และเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น
ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้	ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น
ประเด็น (๑๔) ศักยภาพการกีฬา	บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น
ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก	ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น
ประเด็น (๑๙) บริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	ผลิตภาพจากการใช้น้ำเพิ่มขึ้น
ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม
ประเด็น (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทัวถึง ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม

(๓) แนวทางการปรับปรุงแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ตั้งแต่ช่วงต้นปี ๒๕๖๓ เป็นต้นมา ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างกว้างขวางและรุนแรงไปยังหลายภาคส่วน นอกเหนือไปจากวิกฤตการณ์ด้านสาธารณสุข ไม่ว่าจะเป็นการหยุดชะงักของห่วงโซ่การผลิตและการค้าระหว่างประเทศ การหดตัวของรายได้จากภาคการท่องเที่ยว และความผันผวนรุนแรงในตลาดการเงินโลก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาทบทวนแผนการพัฒนาประเทศเพื่อให้ประเทศไทยสามารถกลับสู่ระดับการพัฒนาก่อนการระบาดของโควิด-๑๙ และสามารถพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้ต่อไป โดยปรับเปลี่ยน “แนวทาง/วิธีการ” (Ways) ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ในรูปแบบของการประกาศใช้ “แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕” ที่มุ่งเน้นการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้แนวคิด “ล้มแล้ว ลุกไว (Resilience)” อันประกอบด้วย การพร้อมรับ (Cope) การปรับตัว (Adapt) และการเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน (Transform) โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ “คนสามารถยังชีพอยู่ได้ มีงานทำ กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง สร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น เศรษฐกิจประเทศฟื้นตัวเข้าสู่ภาวะปกติ และมีการวางรากฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่” ผ่านแนวทางการพัฒนา ๔ ประเด็น ดังนี้

(๓.๑) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากภายในประเทศ (Local Economy) เพื่อลดความเสี่ยงในการพึ่งพาต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปยังระดับท้องถิ่นผ่านการส่งเสริมการจ้างงาน โดยเฉพาะในระดับพื้นที่และชุมชน ร่วมกับการให้ความช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) ให้สามารถปรับตัวสู่ธุรกิจใหม่ที่มีแนวโน้มความต้องการมากขึ้นในอนาคต เพื่อให้เศรษฐกิจฐานรากเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

(๓.๒) การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Future Growth) โดยมุ่งเน้นด้านการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจหลักที่ประเทศไทยมีโอกาสและมีศักยภาพภายใต้ภูมิทัศน์ของเศรษฐกิจโลกแบบใหม่ ได้แก่ อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ครบวงจร การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเน้นคุณภาพ การเกษตรมูลค่าสูง อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่

(๓.๓) การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคนให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (Human Capital) โดยการยกระดับและปรับทักษะแรงงานให้สนับสนุนอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายที่ประเทศไทยมีโอกาสและมีศักยภาพตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและโครงสร้างเศรษฐกิจที่ปรับเปลี่ยนไป พร้อมทั้งเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤต และจัดสวัสดิการทางสังคมให้เหมาะสมเพียงพอกับความจำเป็นในการดำรงชีวิตโดยเฉพาะในด้านรายได้และสุขภาพ

(๓.๔) การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ (Enabling Factors) ให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อศักยภาพของประเทศ เช่น การเร่งรัดพัฒนาและใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ การปรับปรุงกฎหมายและการดำเนินงานของภาครัฐให้ทันสมัย การพัฒนาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม การเสริมสร้างความมั่นคงและศักยภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อลดอุปสรรคข้อจำกัดและส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแนวทางของแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ จะดำเนินการคู่ขนานไปกับแผนแม่บททั้ง ๒๓ ประเด็น เพื่อให้สามารถเยียวยาช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ พื้นฟูกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ รัฐบาลยังให้ความสำคัญกับการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศตามบริบทและเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน โดยในระยะต่อไปจะมีการปรับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Ways) ๒๓ ประเด็น ในส่วนของ “ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนา” เนื่องจากตัวชี้วัดเดิมอาจไม่สามารถสะท้อนต่อเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อีกต่อไป ทั้งนี้ คาดว่าจะสามารถประกาศใช้แผนแม่บทฯ ฉบับปรับปรุงได้ในเดือนกันยายน ๒๕๖๕

หลักการและแนวทางการปรับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ



๒. ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ

๒.๑ ภาพรวม/บทนำ

๒.๑.๑ ที่มา ความสำคัญ และเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ

แผนการปฏิรูปประเทศ เป็นแผนระดับที่ ๒ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ที่แสดงขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไข ประเด็นปัญหาและอุปสรรคเชิงโครงสร้าง วิธีและกระบวนการ กลไก หรือกฎระเบียบ ให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน และประเทศมีรากฐานที่มั่นคงและเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศไทยในช่วง ๕ ปีแรก ให้พร้อมขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ตามยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ให้นโยบายการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมาย ๓ ประการ ได้แก่ (๑) ประเทศชาติ มีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันดีเทียบกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วม ในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยกำหนดให้มี แผนการปฏิรูปประเทศขึ้นเพื่อใช้เป็นกลไกให้ทุกหน่วยงานของรัฐดำเนินการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังภายในระยะเวลา ๕ ปี ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ

แผนการปฏิรูปประเทศ ได้มีการประกาศราชกิจจานุเบกษาเพื่อบังคับใช้ขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ และได้มีการปรับปรุงโดยประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้มีการประกาศ ใช้หลังจากแผนการปฏิรูปประเทศฉบับแรกประกาศใช้ โดยปรับลดกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นภารกิจปกติและมีมาก เกินความจำเป็น มาพิจารณาเพื่อนำมากำหนดกิจกรรมที่เห็นว่ามีมีความสำคัญและส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยตรง ขึ้นกับประชาชน รวมถึงมีการกำหนดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง โดยสะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์ที่ประชาชนทุกระดับ จะได้รับพร้อมทั้งกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดในปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ ไว้อย่างชัดเจน โดยค่านึงถึงค่าเป้าหมาย ในห้วง ๕ ปีแรกของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ได้

๒.๑.๒ การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไปสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไปสู่การปฏิบัติ ถือเป็นงานดำเนินงานที่สำคัญในช่วงเวลาที่เหลืออยู่ ก่อนแผนการปฏิรูปประเทศจะสิ้นสุดลงในปี ๒๕๖๕ ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยทุกหน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน โดยใช้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เป็นกรอบในการดำเนินงานคู่ขนานไปกับแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม และมุ่งเน้นการดำเนินงานและให้ความสำคัญไปที่กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ หรือที่เรียกกันว่า “กิจกรรม Big Rock” ซึ่งได้ถูกกำหนดไว้ไม่เกินกว่า ๕ กิจกรรม ในแต่ละด้าน รวมแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน มีกิจกรรม Big Rock ทั้งหมด ๖๒ กิจกรรม ที่มุ่งเน้นดำเนินการให้แล้วเสร็จ ในช่วงเวลาที่เหลือของแผนการปฏิรูปประเทศ โดยดำเนินการผ่านเครื่องมือที่ถูกกำหนดขึ้น เพื่อใช้ในการถ่วงระดับ การดำเนินงานตามขั้นตอนและวิธีการของกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ไปสู่การปฏิบัติ ให้เห็นเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ขึ้นเพื่อใช้เป็น **แผนปฏิบัติงานที่ใช้ถ่ายทอดการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้อย่างแท้จริง** ซึ่งคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ รับทราบในหลักการแผนขับเคลื่อนฯ โดยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม Big Rock จำเป็นต้องเข้าใจในเป้าหมาย ผลลัพธ์ และการดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผล และทำงาน ประสานการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ได้มีการกำหนดเป้าหมายย่อย กิจกรรม/โครงการ ระยะเวลาดำเนินการและผู้เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการขับเคลื่อนแต่ละกิจกรรม Big Rock รวมถึงเป้าหมายความสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงเวลา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำกับ ติดตาม และรายงานความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภา ทุก ๓ เดือน ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศมีข้อมูลประกอบการพิจารณาที่มีความชัดเจน และแสดงให้เห็นความสำเร็จในการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลา โดยแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานสะสม และประเด็นปัญหาการดำเนินการที่แท้จริงเพื่อนำไปแก้ไขได้อย่างทันการณ์และตรงจุด และสามารถกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๒.๑.๓ การติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ

สศช. ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศมีหน้าที่รับผิดชอบจัดทำ รายงานความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อรายงานต่อรัฐสภาทราบ ทุก ๓ เดือนตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยรายงานความก้าวหน้า ของการปฏิรูปประเทศ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยจะต้องเสนอต่อที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงาน ต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ และรัฐสภาทราบ ตลอดจนเผยแพร่ต่อประชาชนที่สนใจและภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมได้ใช้เป็นข้อมูล ในการเข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญฯ และแผนการปฏิรูปประเทศต่อไป

๒.๒ ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

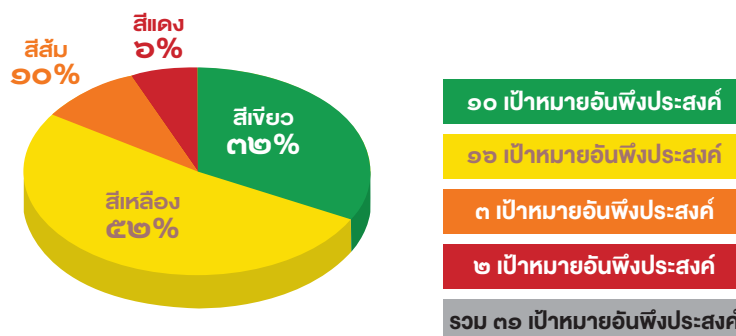
รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามเป้าหมายที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฯ รวมทั้งได้แสดงผลการประเมินความสำเร็จโดยเทียบกับเป้าหมายอันพึงประสงค์ของปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ ที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แต่ละด้าน เพื่อให้เห็นถึงสถานะการบรรลุเป้าหมาย ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ประเด็นท้าทาย รวมถึงข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระยะต่อไป ให้การปฏิรูปประเทศสามารถบรรลุผลได้ภายในห้วงเวลาที่กำหนด โดยได้สรุปประมวลผลข้อมูลการดำเนินงานและสถานะความสำเร็จของกิจกรรม Big Rock เทียบกับห้วงเวลาดำเนินการที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock จากข้อมูลที่หน่วยงานมีการรายงานผลการดำเนินงาน/โครงการที่เกี่ยวข้อง และเป็นไปตามข้อกำหนดของแผนขับเคลื่อนฯ ผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform: eMENSOCR) ประกอบกับในห้วงปี ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมและฉบับปรับปรุง จึงได้มีการอธิบายความต่อเนื่องระหว่างเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมกับกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เพื่อให้เห็นความต่อเนื่องและการส่งต่อการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศทั้งสองฉบับ ซึ่งมีเป้าหมายสุดท้ายที่มุ่งหวังเดียวกัน คือ สามารถดำเนินการปฏิรูปประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน และบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ที่กำหนดไว้

สำหรับสถานะการดำเนินงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน ได้กำหนดเป้าหมายอันพึงประสงค์ไว้รวมทั้งสิ้น ๓๑ เป้าหมาย โดยได้กำหนดค่าเป้าหมายที่คาดหวังไว้ทั้งในปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ ดังนั้น จึงได้ดำเนินการประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมาย โดยเทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ สรุปได้ ดังนี้

๒.๒.๑ เทียบสถานะการบรรลุเป้าหมายกับค่าเป้าหมายค่าคาดหวังในปี ๒๕๖๔

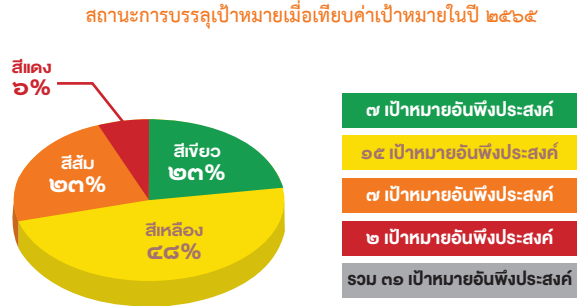
สถานะการบรรลุเป้าหมายส่วนใหญ่ใกล้เคียงหรือบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้จำนวนทั้งสิ้น ๒๖ จาก ๓๑ เป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๔ ของเป้าหมายทั้งหมด โดยอยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายแล้วจำนวน ๑๐ เป้าหมาย (ร้อยละ ๓๒) อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑๖ เป้าหมาย (ร้อยละ ๕๒) และนอกจากนี้ ยังมีระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๓ เป้าหมาย (ร้อยละ ๑๐) และมีระดับยังคงมีความเสี่ยงในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เป้าหมาย (ร้อยละ ๖)

สถานะการบรรลุเป้าหมายเมื่อเทียบค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๔



๒.๒.๒ เทียบสถานะการบรรลุเป้าหมายกับค่าเป้าหมายค่าคาดหวังในปี ๒๕๖๕

มีเป้าหมายบรรลุค่าเป้าหมายแล้ว จำนวน ๗ เป้าหมาย (ร้อยละ ๒๓) และอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑๕ เป้าหมาย (ร้อยละ ๔๘) ทั้งนี้ ระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๗ เป้าหมาย (ร้อยละ ๒๓) และอยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เป้าหมาย (ร้อยละ ๖) ซึ่งจากสถานะการดำเนินงานปัจจุบันเทียบกับการบรรลุค่าเป้าหมายประจำปี ๒๕๖๕ พบว่า มีเป้าหมายที่มีความเสี่ยงหรืออยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ รวม ๙ เป้าหมาย ได้แก่



(๑) ประเด็นปฏิรูปที่ยังคงมีความเสี่ยงและอาจไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี ๒๕๖๕ ได้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำเป็นต้องให้ความสำคัญเร่งรัด และแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถดำเนินการได้บรรลุผลภายในปี ๒๕๖๕ โดยเฉพาะในประเด็นปฏิรูปที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์อยู่ในขั้นวิกฤตที่จะบรรลุเป้าหมายได้ภายในปี ๒๕๖๕ ได้แก่

(๑.๑) ด้านกฎหมาย ในเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๒ ความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชนที่ต้องเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ออกกฎหมายเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงตัวบทกฎหมายได้โดยสะดวก เพื่อให้พระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก สามารถบังคับใช้ได้ภายในปี ๒๕๖๕ ตามกรอบระยะเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศ

(๑.๒) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๒ เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมที่ต้องเร่งรัดดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการนำทุนทางวัฒนธรรมมาต่อยอดและสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม ประกอบกับส่งเสริมการนำวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างผลิตภัณฑ์และบริการด้านวัฒนธรรมพื้นถิ่นให้เป็นวัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่มีศักยภาพ เพื่อกระตุ้นมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมให้มีการขยายตัวสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด จากการหดตัวอย่างมากในปีก่อนหน้าอันเนื่องมาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-๑๙

ประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี ๒๕๖๕		
ด้านกฎหมาย	CR03G02	ความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน
ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	CR13G02	เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม

(๒) ประเด็นปฏิรูปที่ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ได้ในปี ๒๕๖๕

(๒.๑) ด้านการเมือง ในเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๑ ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมทางการเมืองและกระบวนการนโยบายสาธารณะ การเมืองมีเสถียรภาพและความมั่นคงตลอดจนเกิดความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ และพรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชนเป็นหลักที่ต้องเร่งให้หน่วยงาน

ภาครัฐและทุกภาคส่วนส่งเสริมการคุ้มครองเสรีภาพการแสดงออกและแสดงความคิดเห็นของประชาชนให้ดำเนินตามกรอบของรัฐธรรมนูญฯ หรือกฎหมายโดยสันติวิธี ปลูกฝังให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องและสร้างระบบหรือกลไกที่ผลักดันให้พรรคการเมืองและนักการเมืองมีความรับผิดชอบต่อนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง

(๒.๒) **ด้านกระบวนการยุติธรรม ในเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๑** การอำนวยความสะดวกยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างรวดเร็วแล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด และเข้าถึงง่ายโดยเสมอภาค และ**เป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๒** การบังคับการตามกฎหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรมที่ต้องเร่งรัดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตลอดจนการพิจารณาคดีได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายที่สูงเกินสมควร รวมทั้งการสร้างระบบการตรวจสอบติดตาม และแจ้งความความคืบหน้าโดยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(๒.๓) **ด้านเศรษฐกิจ ในเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๑** ยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และ**เป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๒** กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคมที่ต้องเร่งฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจ เร่งปรับปรุงกิจกรรม/โครงการให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจการค้า การลงทุนของประเทศ ตลอดจนบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการและอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของภาครัฐด้วยระบบดิจิทัล

(๒.๔) **ด้านสังคม ในเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๑** มีระบบการออมทั้งภาคสมัครใจและภาคบังคับแก่ประชาชนทุกกลุ่มเพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณที่ต้องเร่งสร้างการตระหนักถึงความสำคัญในการออมเงินเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในวัยหลังเกษียณ และด้วยสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ส่งผลให้สถานะทางการเงินและการทำงานมีความสั่นคลอน โดยจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการที่เพียงพอ ให้สามารถรับมือกับสถานการณ์และกลับมาดำเนินชีวิตและสร้างรายได้ให้เพียงพอในการออมเงินเพื่ออนาคต

(๒.๕) **ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๒** หน่วยงานภาครัฐมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตที่ต้องเร่งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต โดยเร่งผลักดันการแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ควบคู่ไปกับการเตรียมช่องทางให้สามารถแจ้งเบาะแสได้อย่างสะดวกและปลอดภัย โดยผู้ให้เบาะแสดังกล่าวจะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองอย่างเหมาะสม

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าประเด็นปฏิรูปส่วนหนึ่งยังคงมีความเสี่ยงและอาจไม่สามารถบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี ๒๕๖๕ ได้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำเป็นต้องหยิบยกประเด็นดังกล่าวมาเร่งรัด กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดเพื่อกำหนดมาตรการเฉพาะให้เกิดการนำไปขับเคลื่อนได้อย่างแท้จริง รวมถึงสรุปประเด็นปัญหาที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดเพื่อนำไปทบทวนและกำหนดแนวทาง วิธีการดำเนินงานที่เหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าประสงค์ที่มุ่งหวังไว้

ประเด็นปฏิรูปที่มีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี ๒๕๖๕

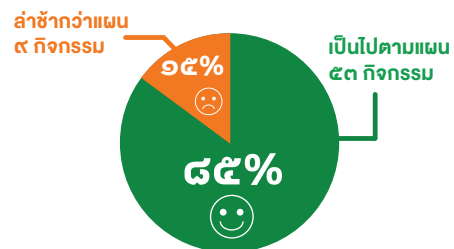
ด้านการเมือง	CR01G01	ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีส่วนร่วมทางการเมืองและกระบวนการนโยบายสาธารณะ การเมืองมีเสถียรภาพและความมั่นคง ตลอดจนเกิดความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติและพรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก
ด้านกระบวนการยุติธรรม	CR04G01	การอำนวยความสะดวกยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างโปร่งใสแล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด และเข้าถึงง่ายโดยเสมอภาค
	CR04G02	การบังคับการตามกฎหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและพัฒนากระบวนการบริหารงานยุติธรรมให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม
ด้านเศรษฐกิจ	CR05G01	ยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ
	CR05G02	กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม
ด้านสังคม	CR09G01	มีระบบการออมทั้งภาคสมัครใจ และภาคบังคับแก่ประชาชนทุกกลุ่มเพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	CR011G02	หน่วยงานภาครัฐมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

๒.๓ สถานะความคืบหน้าในการดำเนินงาน

ตามกิจกรรม Big Rock

ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน โดยประเมินความสำเร็จในภาพรวมของกิจกรรม Big Rock จากการบรรลุเป้าหมายย่อยที่กำหนดตามช่วงเวลา ที่ระบุไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เพื่อให้เห็นว่ากิจกรรม Big Rock มีสถานะการดำเนินการเป็นไปตามแผน หรือล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด

โดยกิจกรรม Big Rock ทั้ง ๖๒ กิจกรรม มีสถานะความคืบหน้าในการดำเนินงานสิ้นสุด เดือนกันยายน ๒๕๖๔ มีกิจกรรมที่ดำเนินการได้เป็นไปตามแผน ๕๓ กิจกรรม หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๕ และกิจกรรมที่ดำเนินการได้ล่าช้ากว่าแผน จำนวน ๙ กิจกรรม หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๕ ซึ่งกิจกรรมที่ดำเนินการได้ล่าช้ากว่าแผน ประกอบด้วย (๑) **ด้านการเมือง** จำนวน ๒ กิจกรรม ได้แก่ BR0103 การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ และ BR0104 การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง (๒) **ด้านกฎหมาย** จำนวน ๒ กิจกรรม ได้แก่ BR0302 จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัยเพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และ BR0305 จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการใช้งาน (๓) **ด้านกระบวนการยุติธรรม** จำนวน ๑ กิจกรรม ได้แก่ BR0403 การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ (๔) **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** จำนวน ๒ กิจกรรม ได้แก่ BR0601 เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้



ให้ได้ตามเป้าหมาย และ BR0603 การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน (๕) **ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ** จำนวน ๒ กิจกรรม ได้แก่ BR1102 การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ และ BR1105 การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ซึ่งจะต้องประสานหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานร่วมดำเนินการเพื่อเร่งรัดขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานและกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๒.๔ ประเด็นท้าทายและการดำเนินงานในระยะต่อไป

๒.๔.๑ ประเด็นท้าทายของการดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการ ให้บรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน พร้อมกับได้รายงาน ผลการดำเนินงานผ่านระบบ eMENSUR โดยได้ระบุผลการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค และความท้าทาย ในการดำเนินโครงการและกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยประเด็นปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ที่ส่งผลให้การขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ ได้แก่

(๑) **สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙** ส่งผลให้การดำเนินงานตามแผนการปฏิรูป ประเทศเกิดความล่าช้า เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้หน่วยงานภาครัฐต้องปรับตัวในการทำงานให้สอดคล้อง และเป็นไปตามมาตรการการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ หน่วยงานจึงไม่สามารถจัดกิจกรรม/การดำเนินงาน ได้ทั้งหมดตามแผนที่วางไว้

(๒) **การเร่งรัดดำเนินโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์** โครงการที่สามารถส่งผลต่อการบรรลุค่าเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) บางโครงการยังมีการดำเนินการที่ล่าช้ากว่าห้วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock จึงส่งผลให้การดำเนินการไม่บรรลุค่าเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามกรอบระยะเวลา ที่กำหนด

(๓) **การผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กฎหมายและกระบวนการที่มีความล่าช้าทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ** ทั้งนี้ การปรับปรุงกฎหมาย การจัดระเบียบกฎหมาย ให้อยู่ในแหล่งเดียวกัน และการเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการเป็นอย่างมาก ส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐยังคงเป็นไปอย่างล่าช้า

(๔) **การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** หน่วยงานภาครัฐยังขาด การบูรณาการร่วมกันทั้งในส่วนของการร่วมวางแผน การแก้ไขปัญหา ตลอดจนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานยังคงยึดติดกับภารกิจหน้าที่ของตนเอง จึงอาจยังไม่ได้มีการบูรณาการกันอย่างครอบคลุม ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันในประเด็นต่าง ๆ

๒.๔.๒ การดำเนินการในระยะต่อไปก่อนแผนการปฏิรูปประเทศจะสิ้นสุดลง

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก หน่วยงานร่วมดำเนินการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินงาน/โครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศ โดยให้มีการประสานและบูรณาการร่วมกันอย่างใกล้ชิดเพื่อเร่งรัดขับเคลื่อนการดำเนินการให้เกิดผลตามเป้าหมายอันพึงประสงค์อย่างแท้จริง โดยใช้ประโยชน์แผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ในการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ให้การดำเนินเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สามารถแก้ไขปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดได้อย่างไม่ล่าช้า รวมทั้งให้ความสำคัญในประเด็นปฏิรูปที่มีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ และกิจกรรม Big Rock ที่มีความล่าช้า มาวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาเพื่อเร่งรัด กำกับ และติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดผ่านกลไกเครือข่ายของสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง และ สศช. ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อกำหนดแนวทางวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ให้มีมาตรการเป็นการเฉพาะเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไปสู่การดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าประสงค์ที่มุ่งหวังไว้ภายในกรอบระยะเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ